

**KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I
DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA**

GODINA POSVEĆENOG ŽIVOTA

Radujte se!

Okružnica
posvećenim muškarcima i ženama

Iz učiteljstva pape Franje

*»Želim vam uputiti jednu riječ
a taj je riječ radost.
Gdjegod su posvećene osobe
ondje je radost«.*
Papa Franjo

Draga braćo i sestre,

1. »Radost evanđelja ispunja srca i čitav život svakog onog koji susretne Isusa... Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa«¹.

Uvod apostolskog pisma *Radost evanđelja (Evangelii gaudium)* koje pripada učiteljstvu pape Franje odzvanja iznenađujućom vitalnošću, naviještajući čudesni misterij Radosne vijesti koja, kada je čovjek prihvatiti u svome srcu, preobražava mu život. Isprispovijedana nam je prispodoba radosti: susret s Isusom budi u nama izvornu ljepotu, ljepotu lica ozarena radošću na kojem blista Očeva slava (usp. 2 Kor 4, 6).

Ova Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života poziva nas razmišljati o milosnom vremenu koje nam je dano živjeti, na poseban poziv koji Papa upućuje posvećenom životu.

Prihvatiti to učiteljstvo znači obnoviti svoj život prema evanđelju, ne na radikalnan način shvaćen kao model savršenosti i često odvojenosti, već prijanjanjem čitavim srcem uz događaj spasenja koji preobražava život: »Riječ je o tome da čovjek ostavi sve da bi slijedio Gospodina. Ne, ne želim reći radikalno. Evanđeoska radikalnost nije samo za redovnike: ona se traži od svih. Ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način. Od vas očekujem to svjedočanstvo. Redovnici moraju biti muškarci i žene koji su kadri probuditi svijet«².

U ljudskoj ograničenosti, na marginama, u svojim svakodnevnim trvenjima i borbama posvećeni muškarci i žene žive vjernost, dajući razlog radosti koja je u njima. Oni tako postaju divno svjedočanstvo, plodonosan navještaj, pratiodci i bližnji ženama i muškarcima koji s njima dijele istu povijest i koji žele u Crkvi naći Očev dom³. Franjo Asiški, uzevši evanđelje kao oblik života »činio je da vjera raste i

¹ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013., br. 1.

² ANTONIO SPADARO, "Svegliate il mondo!". *Colloquio di Papa Francesco con i Superiori Generali ("Probudite svijet!". Razgovor pape Franje s generalnim poglavarima)*, u: *La Civiltà Cattolica*, 165 (2014/1), 5.

³ Usp. FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013., br. 47.

obnavljao Crkvu; i istodobno je obnavljao društvo, učinio ga više bratskim, ali je uvijek to činio evanđeljem i svjedočenjem. Naviještajte uvijek evanđelje, ako treba i riječima!«⁴.

Brojne nam se sugestije javljaju dok slušamo Papine riječi, ali posebno očarava apsolutna jednostavnost kojom papa Franjo izlaže svoje učiteljstvo, u skladu s privlačnom jednostavnošću evanđelja. To je obična i jednostavna (*sine glossa*) riječ izašla iz usta dobrog sijača koji širokom rukom sije i pun povjerenja ne odvaja jedno tlo od drugoga.

Jedan autoritativan poziv upućen nam je s nježnim povjerenjem, poziv da otklonimo institucionalna obrazloženja i osobna opravdanja. To je provokativna riječ koja propitkuje naš katkad bezvoljni i uspavani način života, življenog često na marginama izazova: *kad biste imali vjere koliko je zrno gorušičino* (Lk 17, 5). To je poziv koji nas potiče pokrenuti svoj duh da spozna i potkrijepi Riječ koja prebiva među nama, Duha koji stvara i koji neprestano obnavlja svoju Crkvu.

Ovo je pismo potaknuto tim pozivom i želi označiti početak zajedničkog promišljanja. Ono se nudi kao jednostavno sredstvo za iskreno preispitivanje našeg života u svjetlu evanđelja. Ovaj dikasterij predstavlja tako jedan zajednički hod, mjesto osobnog, bratskog i institucionalnog promišljanja na našem putu prema 2015., godini koju je Crkva posvetila posvećenom životu, sa željom i nakanom da odvažno donosimo hrabre evanđeoske odluke koje će uroditi preporodom i bogatim plodovima radosti. »Prvenstvo koje se daje Bogu daje puni smisao i radost ljudskim životima, jer su muškarci i žene stvoreni za Boga i njihova su srca nemirna dok ne otpočinu u njemu«⁵.

⁴ FRANJO, *Naviještajte evanđelje, ako treba i riječima*, tim riječima svetog Franje Papa povjerava svoju poruku mladima okupljenim u Svetoj Mariji Anđeoskoj [*Susret s mladima iz Umbrije, Asiz* (Perugia)], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelja 6. listopada 2013., CLIII (229), str. 7.

⁵ IVAN PAVAO II., *Posinodska apostolska pobudnica Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), br. 27, u: AAS 88 (1996), 377-486.

**VESELITE SE, KLIČITE,
RADUJTE SE**

*Veselite se s Jeruzalemom, kličite zbog njega svi koji ga ljubite!
Radujte se, radujte s njime svi koji ste nad njim tugovali!*

*Nadojite se i nasitite na dojkama utjehe njegove da se nasišete i
nasladite na grudima krepčine njegove.*

*Jer ovako govori Jahve: »Evo, mir ću na njih kao rijeku svratiti i kao
potok nabujali bogatstvo naroda. Dojenčad ću njegovu na rukama nositi i
milovati na koljenima.*

*Kao što mati tješi sina, tako ću i ja vas utješiti – utješit ćete se u
Jeruzalemu.«*

*Kad to vidite, srce će vam se radovati i procvast će vam kosti k'o
mlada trava. Očitovat će se ruka Jahvina na njegovim slugama i gnjev
nad neprijateljima njegovim.*

Izaija 66, 10-14

Poslušati Božju riječ

2. U Svetom se pismu izraz *radost* (na hebrejskom: *s'imh. â/ s'amah., gyl*) koristi za mnoštvo kolektivnih i osobnih iskustava koja su na poseban način vezana uz vjerske obrede i svetkovine, i za prepoznavanje osjećaja Božje prisutnosti u povijesti Izraela. U Bibliji nalazimo čak trinaest različitih glagola i imenica koji opisuju Božju radost, radost ljudi kao i radost samoga stvorenja, u dijalogu spasenja.

U Starome zavjetu najviše se puta javljaju u Psalmima i kod proroka Izaije. S kreativnom i originalnom jezičnom varijacijom mnogo se puta

poziva na radost, proglašava se radost zbog Božje blizine, uživanje u onome što je Bog stvorio i učinio. U Psalmima se na stotinjak mjesta nalaze duboki i lijepi izrazi koji pokazuju da je radost i plod dobrohotne Božje prisutnosti i ushićeni odjek kojeg to rađa u srcu te, ujedno, proglas velikog obećanja koje će se ispuniti u budućnosti naroda. Što se tiče proroka, drugi i treći dio Izaijine knjige pulsira čestim pozivima na radost, usmjeravajući pogled prema budućnosti: ona će biti preobilna (usp. *Iz* 9, 2), nebo, pustinja i zemlja će poskakivati od radosti (*Iz* 35, 1; 44, 23; 49, 13), otkupljenici će doći u Jeruzalem vičući od radosti (*Iz* 35, 9s.; 51, 11).

U Novom zavjetu preferirani vokabular je vezan uz korijen *char* (*chàirein*, *charà*), ali se nalaze i drugi izrazi poput *agalliáomai*, *euphrosýnefl*. To obično uključuje sveobuhvatno klicanje, koje obuhvaća i prošlost i budućnost. *Radost* je mesijanski dar u pravom smislu riječi, kao što sâm Isus obećava: ...*da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna* (*Iv* 15, 11; 16, 24; 17, 13). Još od događajâ koji prethode Spasiteljevu rođenju, Luka ističe razdragano širenje radosti (usp. *Lk* 1, 14.44.47; 2, 10; usp. *Mt* 2, 10), a potom prati širenje radosne vijesti s tim plodom koji se sve više i više širi (usp. *Lk* 10, 17; 24, 41.52) i tipični je znak prisutnosti i širenja Kraljevstva (usp. *Lk* 15, 7.10.32; *Dj* 8, 39; 11, 23; 15, 3; 16, 34; usp. *Rim* 15, 10-13; itd.).

Prema Pavlu radost je plod Duha Svetoga (usp. *Gal* 5, 22) i tipična je i stalna značajka Kraljevstva (usp. *Rim* 14, 17), koja postaje jača i izraženija usred nevolja i kušnji (usp. *1 Sol* 1, 6). U molitvi, ljubavi, stalnom zahvaljivanju mora se naći izvor radosti (usp. *1 Sol* 5, 16; *Fil* 3, 1; *Kol* 1, 11s.). Apostol narodâ se u svojim nevoljama osjeća ispunjenim radošću i dionikom radosti koju svi iščekujemo (usp. *2 Kor* 6, 10; 7, 4; *Kol* 1, 24). Konačna Božja pobjeda i *svadba Jaganjčeva* bit će punina svake radosti i klicanja (usp. *Otk* 19, 7), izazivajući prasak kozmičkog *Aleluja* (*Otk* 19, 6).

Pogledajmo malo smisao značenje teksta: *Veselite se s Jeruzalemom, kličite zbog njega svi koji ga ljubite! Radujte se, radujte s njime* (*Iz* 66, 10). To je završni dio trećeg dijela knjige proroka Izaije i treba imati na umu da su poglavlja 65-66 usko povezana i uzajamno se dopunjuju, kao

što je već vidljivo u zaključku drugog dijela Izaijine knjige (poglavlja 54-55).

U oba se poglavlja evocira tema prošlosti, katkad i s okrutnim slikovitim prikazima, ali s pozivom da ih se zaboravi, jer Bog želi učiniti da zasja novo svjetlo, povjerenje koje će odmah ozdraviti pretrpljenu nevjeru i okrutnost. Prokletstvo, taj plod neopsluživanja Saveza, će nestati jer Bog ustaje da stvori *od Jeruzalema klicanje i od naroda radost* (usp. Iz 65, 18). Dokaz će tomu biti iskustvo da Božji odgovor stiže i prije nego mu se prošnja uopće i uputi (usp. Iz 65, 24). To je kontekst koji se proteže i na prve retke 66. poglavlja *Izaije*, a javlja se u natuknicama na pojedinim mjestima u nastavku tekstu pokazujući otupjelost srcâ i ušiju pred Gospodinovom dobrotom i njegovom Riječi nade.

Sugestivna je ovdje sličnost Jeruzalema s *majkom*. To se nadahnjuje na obećanjima iz Iz 49, 18-29 i 54, 1-3: Judina se zemlja iznenada napuni onima koji su se vratili iz dijaspore, nakon proživljenog poniženja. Gotovo da se kaže da je na same glasove o »oslobođenju« Sion »začeo« novi život i radost, a Bog, Gospodar života, će tu trudnoću dovesti do kraja, rađajući bez napora novu djecu. Tako je Sion-majka okružena novorođenom djecom i sve ih velikodušno i nježno hrani. Ta je nježna slika očarala svetu Tereziju iz Lisieuxa, koja je u tome našla glavni ključ tumačenja svoje duhovnosti⁶.

Susreće se skupinu snažnih izraza: *veselite se, kličite, radujte se*, ali i *utjehe, miline, obilje, blagostanja, milovanja* itd. Nestalo je odnosa vjernosti i ljubavi, i oni su završili u žalosti i jalovosti. Sada Bog svojom snagom i svetošću ponovno daje smisao i puninu života i sreće, izraženih u izrazima koji pripadaju afektivnim korijenima svakog ljudskog bića i ponovno bude jedinstvene osjećaje nježnosti i sigurnosti.

To je nježna ali prava slika Boga koji zrači majčinskom strepnjom i uzdrhtalošću i dubokim osjećajima koji se šire na druge. To je radost srca (usp. Iz 66, 14) koja dolazi od Boga – koji ima majčinsko lice i ruku

⁶ S više referenci: usp. SVETA TEREZIJA OD DJETETA ISUSA, *Opere complete*, LEV - Ed. OCD, Vatikan - Rim, 1997: rukopis A, 76v^o; B, 1r^o; C, 3r^o; *Pismo* 196.

koja pridiže – i širi se usred narod nagrđena lica i krhkih kostiju uslijed bezbrojnih poniženja. To je besplatna preobrazba koja se radosno širi na *nova nebesa i novu zemlju* (usp. Iz 66, 22), da svi narodi upoznaju slavu Gospodina, vjernog otkupitelja.

Ovo je ljepota posvećenja

3. »*Ovo je ljepota posvećenja: to je radost, radost...*«⁷. To su riječi koje je papa Franjo izrekao na susretu s sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama. »Nema svetosti u žalosti«⁸ nastavlja Sveti Otac, *ne budite tužni kao drugi koji nemaju nade*, pisao je sveti Pavao (1 Sol 4, 13).

Radost nije beskoristan ukras, već je zahtjev i temelj novoga života. U svojoj mukotrpnj svakodnevici, svaki muškarac i žena teže tome da postignu radost i da ona prebiva u punini njihova bića, da im preplavi čitavo biće i žiće.

U svijetu često nedostaje radosti. Nismo pozvani činiti epohalna djela niti davati bombastične izjave, već svjedočiti radost koja izvire iz sigurnosti da se osjećamo ljubljenima, iz povjerenja da smo spašeni.

Naše kratko pamćenje i naša slabašna iskustva često nas priječe da tražimo »zemlje radosti« gdje se može uživati odraz Boga. Imamo bezbroj razloga da ostanemo u radosti. Njezin se korijen hrani u vjerničkom i ustrajnom slušanju Božje riječi. U Učiteljevoj školi se može čuti i ovo: *...da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna* (Iv 15, 11) i učimo se vježbati u savršenoj radosti.

»Tuga i strah moraju ustuknuti pred radošću: *Veselite se... kličite... radujte se, radujte* – kaže prorok (66, 10). To je veliki poziv na radost. [...] Svaki kršćanin, a na poseban način ja i vi, pozvani smo nositi tu

⁷ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

⁸ *Isto*.

poruku nade koja daje vedrinu i radost, Božju utjehu, njegovu nježnost prema svima. Ali mi možemo biti nositelji te radosti drugima ako mi prvi budemo ti koji će iskusiti radost da smo njime utješeni, da nas on ljubi. [...] Znao sam ponekad susresti posvećene osobe koje se boje Božje utjehe i muče se jer se boje te Božje nježnosti. Ali ne bojte se. Ne bojte se, jer Gospodin je Gospodin utjehe, Gospodin nježnosti. Gospodin je otac i on kaže da će postupati s nama kao što mama postupa sa svojim djetetom, s majčinskom nježnošću. Ne bojte se Gospodinove utjehe«⁹.

Vaš poziv

4. »Kada vas je pozvao Bog vam je rekao: 'Ti si mi važan, ja te volim, računam na tebe.' Isus to kaže svakom od nas! To je izvor radosti! Radost trenutka u kojem je Isus svrnuo svoj pogled na mene. To razumjeti i čuti je tajna naše radosti. Osjetiti da nas Bog ljubi, osjetiti da za njega mi nismo brojevi već osobe; i osjetiti da je on taj koji nas zove«¹⁰.

Papa Franjo nam skreće pozornost na duhovni temelj našeg čovječtva, kako bismo vidjeli što nam je to dano besplatno po slobodnoj božanskoj suverenosti i slobodnim ljudskim odgovorom: *Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: »Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom«* (Mk 10, 21).

Papa nas podsjeća: »Isus, na Posljednjoj večeri, obraća se apostolima ovim riječima: *Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas* (Iv 15, 16). One

⁹ FRANJO, *Evangelizaciju se provodi u djelo na koljenima*, misa sa sjemeništarcima i novakinjama u Godini vjere [Homilija za misu sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama, Rim, 7. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 7.

¹⁰ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

Podsjećaju ne samo nas svećenike, već sve nas da je poziv uvijek Božja inicijativa. Krist je taj koji vas je pozvao da ga slijedite u posvećenom životu, a to znači neprestano činiti 'izlazak' iz vas samih kako biste usredotočile svoj život na Krista i njegove evanđelje, na Božju volju, ostavljajući po strani vlastite planove, kako biste mogle reći s Pavlom: *Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist (Gal 2, 20)*¹¹.

Papa nas poziva na jedno *hodočašće* u prošlost, na jedan put mudrosti i znanja kako bismo se našli na putovima Palestine ili blizu lađe skromnog galilejskog ribara. Poziva nas da promatramo početke toga putovanja ili bolje jedan događaj, kojeg je otpočeo Krist, kada se mreže ostavljalo na obali, stol za prikupljanje poreza uz rub ceste, zelotove ambicije među odbačene planove. Dakle, sve odreda neprikladna sredstva za njegovo nasljedovanje.

Poziva nas da se dugo zadržimo, kao na nekom duhovnom hodočašću, na tim prvim počecima kada je, u ozračju toplog prijateljskog odnosa, razumu dano da se otvori otajstvu i kada se donosilo odluku da je dobro nasljedovati onoga Učitelja koji jedini ima *riječi života vječnoga* (usp. *Iv 6, 68*). Poziva nas da učinimo od čitavog »života jedno hodočašće preobrazbe u ljubavi«¹².

Papa Franjo nas poziva da se zaustavimo u svom duhu na onom početnom prizoru: »Radost trenutka u kojem me Isus pogledao«¹³ i da si dozovemo u svijest važnost i zahtjevnost, istaknuto značenje našega poziva: »To je odgovor na poziv, i to na poziv ljubavi«¹⁴. Biti s Kristom

¹¹ FRANJO, *Obraćanje sudionicama Plenarnog zasjedanja Međunarodne unije viših redovničkih poglavarica* (Rim, 8. svibnja 2013.), u: AAS 105 (2013), 460-463.

¹² FRANJO, *Uspeti se na goru savršenstva*, Papina poruka karmelićanima u prigodi generalnog kapitula [*Poruka generalnom prioru Reda braće Blažene Djevice Marije od gore Karmela, u prigodi generalnog kapitula*, Rim, 22. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 6. rujna 2013., CLIII (203), str. 7.

¹³ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

¹⁴ *Isto*.

traži od nas da dijelimo s njim svoj život, svoje izbore, poslušnost vjere, blaženstva siromašnih, radikalnost ljubavi.

Radi se o tome da se ponovno rodimo za poziv: »Pozivam sve vjernike [...] da već danas obnove svoj osobni susret s Isusom Kristom ili da barem donesu odluku da će se otvoriti i dopustiti njemu da se susretne s njima, da će ga tražiti svakoga dana bez prestanka«¹⁵.

Pavao nas vraća na tu temeljnu viziju: *nitko ne može postaviti drugoga temelja osim onoga koji je postavljen (1 Kor 3, 11)*. Riječ »poziv« označava taj besplatni dar, kao izvor života koji ne prestaje obnavljati čovječanstvo i Crkvu u dubini njihova bića.

U iskustvu poziva upravo je Bog tajanstveni subjekt jednog čina poziva. Mi slušamo jedan glas koji nas poziva na život i učenje za Kraljevstvo. Papa Franjo, dok podsjeća na to: »ti si važan za mene«, koristi izravni dijalog, u prvom licu, tako da te riječi prodru do naše svijesti. Doziva u svijest moje shvaćanje i moje prosudbe, zahtijevajući ponašanje u skladu s mojom samosviješću, s pozivom za koji osjećam da je upućenom meni osobno, mojim osobnim pozivom. »Želim reći onima koji se osjećaju ravnodušnima prema Bogu ili prema vjeri, onima koji su se udaljili od Boga ili su ga napustili, a i nama samima, s našim 'udaljavanjima' i našim 'napuštanjima' Boga, koja se, možda, čine beznačajnima i malenima ali ih je tako mnogo u našem svakodnevnom životu: zagledaj se u dubinu svoga srca, pogledaj u dubinu samoga sebe, i zapitaj se: imaš li srce koje želi nešto veliko ili srce uspavano stvarima? Je li ti srce sačuvalo nemir traženja ili si dopustio da ga uguše stvari od kojih je na kraju otvrdnulo?«¹⁶.

Odnos s Isusom Kristom traži da se hrani nemirom traženja. To nas čini svjesnima besplatnosti dara poziva i pomaže nam objasniti razloge koji su nas naveli na naš početni izbor i na ustrajnost: »Pustiti da nas

¹⁵ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 3.

¹⁶ FRANJO, *S nemirom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [*Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina*, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

Krist osvoji znači uvijek stremiti prema onome što je ispred mene, prema cilju – Kristu (usp. *Fil* 3, 14)«¹⁷. Neprekidno oslušivanje Božjega glasa traži da ta pitanja postanu koordinate koje određuju ritam naše svakodnevice.

Taj neizrecivi misterij, što ga nosimo u sebi i koji je dio neopisivog Božjeg misterija, jedino se može tumačiti u vjeri: »Vjera je odgovor na Riječ upućenu pojedincu osobno, na Ti koje nas zove po imenu«¹⁸ i »kao odgovor na Riječ koja prethodi, ... uvijek [će] biti spomenčin. No ipak taj spomen nije zaustavljen i zakopan u prošlosti već, budući da je to spomen obećanja, može otvoriti prema budućnosti, osvjetliti korake na putu«¹⁹. »Vjera sadrži upravo spomen Božje povijesti s nama, spomen susreta s Bogom koji uvijek čini prvi korak, koji stvara i spašava, koji nas preobražava. Vjera je spomen njegove riječi koja unosi toplinu u srce i njegovih djela spasenja kojima nam daruje život, čisti nas, brine o nama i hrani nas. [...] Onaj tko se u srcu spominje Boga, koji se daje voditi spomenom Boga u čitavom svom životu taj zna taj spomen probuditi u srcu drugih«²⁰. To je spomen da smo pozvani ovdje i sada.

Pronađeni, zahvaćeni, preobraženi

5. Papa traži od nas da našu osobnu povijest sagledamo i propitkujemo u svjetlu pogleda Božje ljubavi, jer ako je poziv uvijek njegova inicijativa, o nama ovisi slobodni pristanak uz božansko ljudsku ekonomiju kao životni odnos u *agape*-u, hod učenitstva, »svjetlo

¹⁷ FRANJO, *Kreativni putovi ukorijenjeni u Crkvi*, Obraćanje pape Franje subraći isusovcima na spomendan svetog Ignacija Loyolskog [*Homilija na misi u crkvi Gesù na svetkovinu svetog Ignacije Loyolskog*, Rim, 31. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, četvrtak 1. kolovoza 2013., CLIII (175), str. 8.

¹⁸ FRANJO, Enciklika *Lumen fidei* (29. lipnja 2013.), br. 8, u: AAS 105 (2013), 555-596.

¹⁹ *Ondje*, br. 9.

²⁰ FRANJO, *Božji spomen*, za vrijeme mise na Trgu Svetog Petra Papa govori o poslanju vjeroučitelja [*Homilija na misi za Katehetski dan*, Rim, 29. rujna 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak 30. rujna - utorak 1. listopada 2013, CLIII (224), str. 7.

na putu Crkve²¹. Život u Duhu nije nikada dovršen, već je neprestano otvoren misteriju, dok razlučujemo kako bi prepoznali Gospodina i spoznali stvarnost koja u njemu ima svoje ishodište. Kada nas poziva, Bog on nam daje ući u svoj počinak i traži da počivamo u njemu, u stalnom procesu spoznaje ljubavi. Čujemo njegovu riječ *brineš se i uznemiruješ za mnogo* (Lk 10, 41). Na *putu ljubavi (via amoris)* mi napredujemo kroz ponovno rađanje: staro stvorenje se ponovno rađa u novom obličju. *Je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nasto* (2 Kor 5, 17).

Papa Franjo daje naziv tome novom rađanju: »Taj put ima ime i lice: lice Isusa Krista. On nas uči kako postati svet. On nam u Evanđelju pokazuje put a taj put su blaženstva (usp. Mt 5, 1-12)... To je život svetaca: to su osobe koje iz ljubavi prema Bogu u svom životu nisu Bogu postavljali uvjete«²².

Posvećeni je život pozvan utjeloviti Radosnu vijest, *nasljedovati Krista*, rassetog i uskrslog, preuzeti »način postojanja i postupanja Isusa kao utjelovljene Riječi pred Ocem i pred braćom«²³. To konkretno znači preuzeti njegov način života, usvojiti njegove duhovne stavove, pustiti da nas njegov duh obuzme, prihvatiti njegovu iznenađujuću logiku i ljestvicu vrijednosti, dijeliti njegove opasnosti i njegove nade: »biti vođeni poniznom ali i sretnom sigurnošću onoga koji je *pronađen, zahvaćen i preobražen Istinom* koja je Krist i koji je naprosto ne može ne naviještati«²⁴.

²¹ FRANJO, *Obraćanje sudionicama Plenarnog zasjedanja Međunarodne unije viših redovničkih poglavarica* (Rim, 8. svibnja 2013.), u: AAS 105 (2013), 460-463.

²² FRANJO, *Ne nadljudi već prijatelji Božji*, Angelus na svetkovinu Svih Svetih [*Angelus*, Rim, 1. studenog 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, subota-nedjelja 2.-3. studenog 2013., CLIII (252), str. 8.

²³ IVAN PAVAO II., Posinodska apostolska pobudnica *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), br. 22, u: AAS 88 (1996), 377-486.

²⁴ FRANJO, *Na raskrižjima putova*, biskupima, svećenicima, redovnicima i sjemeništarcima i bogoslovima Papa povjerava poslanje odgajanja i obrazovanja mladih da budu putujući blagovjesnici [*Homilija na misi s biskupima, svećenicima, redovnicima i sjemeništarcima i bogoslovima u prigodi*

Ostati u Kristu omogućuje nam dokučiti prisutnost Otajstva koje prebiva u nama i čini naše srce jednako velikim kao srce njegova Sina. Oni koji ostaju u njegovoj ljubavi, kao što je loza vezana uz trs (usp. *Iv* 15, 1-8), ulazi u prisutnost s Kristom i donosi plodove. »Ostati u Isusu! To znači ostati povezani s njim, biti u njemu, s njim, govoriti mu«²⁵.

»Krist je biljeg na čelu, on je znak na srcu: biljeg na čelu, zato da ga uvijek ispovijedamo; znak na srcu, zato da ga uvijek ljubimo; on je pečat na našoj ruci, zato da neprestano radimo za njega«²⁶. Posvećeni je život naime stalni poziv na nasljedovanje Krista i da budemo suobličeni njemu.

»Čitav Isusov život, njegov način postupanja sa siromašnima, njegove geste, njegova dosljednost, njegova svakodnevna i jednostavna velikodušnost i, konačno, njegova potpuna predanost, sve to je dragocjeno i govori našem osobnom životu«²⁷.

Susret s Gospodinom nas pokreće, potiče nas da izađemo iz autoreferencijalnosti²⁸. Odnos s Gospodinom nije statičan, u tome odnosu nisam usredotočen na samoga sebe i vlastitu intimu. »Jer tko stavi u središte svoga života Krista, u središtu više nije on sâm! Što se više sjedinjuje s Isusom i on postaje središte tvoga života, to ti on više daje izaći iz samoga sebe, oslobađa te toga da ti budeš u središtu i otvara te drugima«²⁹. »Nismo u središtu, mi smo, da tako kažem, 'premjешteni'. U službi smo Krista i Crkve«³⁰.

XXVIII. Svjetskog dana mladih, Rio de Janeiro, 27. srpnja 2013., u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 29.-30. srpnja 2013., CLIII (173), str. 4.

²⁵ FRANJO, *Poziv vjeroučitelja*, Papa potiče da se ne bojimo izaći iz samih sebe i poći ususret drugima [*Obraćanje sudionicima Međunarodnog katehetskog kongresa*, Rim, 27. rujna 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelje 29. rujna 2013., CLIII (223), str. 7.

²⁶ AMBROZIJE, *De Isaac et anima*, 75: PL 14, 556-557.

²⁷ FRANJO, *Apostolska pobudnica Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 265.

²⁸ Usp. FRANJO, *Apostolska pobudnica Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 8.

²⁹ FRANJO, *Poziv vjeroučitelja*, Papa potiče da se ne bojimo izaći iz samih sebe i pođemo ususret drugima [*Obraćanje sudionicima Međunarodnog katehetskog*

Kršćanski je život definiran izrazima kretanja. Čak i kada se živi u monaškoj ili kontemplativno-klauzornoj dimenziji, to je život stalnog traženja.

»Nemoguće je ustrajati u evangelizaciji punoj žara ako nismo uvjereni, na temelju vlastitog iskustva, da nije isto poznavati Isusa i ne poznavati ga, nije isto kročiti s njim ili kročiti nasumce, nije isto slušati njegovu riječ i ne poznavati njegovu riječ, nije isto moći ga kontemplirati, klanjati mu se, počivati u njemu i ne moći to. Nije isto nastojati graditi svijet s njegovim evanđeljem i pokušavati to činiti isključivo s vlastitim razumom. Znamo da život s Isusom postaje potpuniji i da je s njim lakše naći smisao u svemu«³¹.

Papa Franjo nam stavlja na srce *nemir traženja*, kao što je to bilo kod Augustina iz Hipona: to je jedan »nemir srca koji ga dovodi do osobnog susreta s Kristom, koji ga dovodi do toga da shvati da je onaj daleki Bog kojeg je tražio Bog koji je blizu svakom ljudskom biću, Bog koji je blizu našem srcu, koji nam je bliži no što smo mi samima sebi«. To je stalno traženje.

»Augustin se nije zaustavio, nije odustajao, nije se zatvorio u samoga sebe kao da je već prispio cilju, već nastavlja svoje traženje. *Nemir traženja istine*, traženja Boga, postaje nemir da ga spozna sve više i da izađe iz samoga sebe i pomogne drugima da ga upoznaju. To je upravo nemir ljubavi«³².

kongresa, Rim, 27. rujna 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelje 29. rujna 2013., CLIII (223), str. 7.

³⁰ FRANJO, *Kreativni putovi ukorijenjeni u Crkvi*, Obraćanje pape Franje subraći isusovcima na spomendan svetog Ignacija Loyolskog [*Homilija na misi u crkvi Gesù na svetkovinu svetog Ignacije Loyolskog*, Rim, 31. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, četvrtak 1. kolovoza 2013., CLIII (175), str. 8.

³¹ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 266.

³² FRANJO, *S neminom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [*Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina*, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

Radost vjernoga »da«

6. Onaj tko je susreo Gospodina i vjerno ga slijedi je vjesnik radosti Duha.

»Jedino zahvaljujući tom susretu – ili obnovljenom susretu – s Božjom ljubavlju, koja se pretvara u radosno prijateljstvo, bivamo izbačeni iz svoje skučenosti i autoreferencijalnosti«³³. Kada smo pozvani, pozvani smo samima sebi, to jest našoj sposobnosti postojanja. Možda nije neopravdano govoriti da je kriza posvećenog života posljedica također nesposobnosti da se prepozna tako dubok poziv, također u onima koji već žive taj poziv.

Suočeni smo s krizom vjernosti, shvaćene kao svjesno prijanjanje uz poziv koji je put, putovanje od njegova misterioznog početka do njegova misterijem obavijenog svršetka.

Možda smo i usred krize humanizacije. Proživljavamo ograničenost potpune dosljednosti, ranjeni našom nesposobnošću da vrijeme i život koji su nam dani živimo kao jedincati poziv i vjerni hod.

Taj svakodnevni hod, i osobni i bratski, označen nezadovoljstvom i ogorčenošću koja nas zatvara u jad i žalost, malne u stalnu nostalgiju za neistraženim putovima i neispunjenim snovima, postaje usamljeni hod. Naš poziv da živimo u odnosu, u punini ljubavi, može se pretvoriti u nenastanjeno divlje prostranstvo. Pozvani smo u svakoj životnoj dobi ponovno posjetiti duboko središte osobnog života, tamo gdje motivacija našega života s Učiteljem, kao učenici i učenice Učitelja, nalazi svoj smisao i istinu.

Vjernost je svijest o ljubavi koja nas usmjerava prema Božjem »Ti« i prema svakom drugom stvorenju, na konstantan i dinamičan način, dok doživljavamo u sebi život Uskrsloga: »Oni koji prihvate njegovu ponudu

³³ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 8.

spasjenja bivaju oslobođeni su grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti«³⁴.

Vjerno je učenitvo milost i ljubav na djelu; to je odjelotvorenje žrtvene ljubavi: »Kada putujemo bez križa, kada gradimo bez križa i kada ispovijedamo Krista bez križa, nismo Gospodinovi učenici: tada smo svjetovni. Možemo biti i biskupi i svećenici i kardinali i pape, ali ne Gospodinovi učenici«³⁵.

Ustrajati sve do Golgote, iskusiti kako nas razdiru sumnje i nijekanja, radovati se divoti i čudesnosti Uskrsa, sve do očitovanja Duhova i evangelizacije narodâ, sve su to ključne odrednice radosne vjernosti jer su sastavni dio kenoze, one vjernosti koju se proživljava kroz čitav život također u znaku mučeništva ali ujedno dioništvom u životu uskrsloga Krista: »S križa, tog najvišeg čina milosrđa i ljubavi, ponovno se rađamo kao *ново створење* (Gal 6, 15)«³⁶.

U teologalnom mjestu u kojem Bog, objavljujući samoga sebe, nama objavljuje nas same, Gospodin od nas traži, dakle, da se vratimo traženju, *fides quaerens: Téži za pravednošću, vjerom, ljubavlju, mirom sa svima koji iz čista srca prizivlju Gospodina* (2 Tim 2, 22).

Duhovno hodočašće započinje molitvom: »Za učenika je na prvome mjestu biti s Učiteljem, slušati ga, učiti od njega. I to vrijedi uvijek, u svakom trenutku našega života. [...] Ako u našem srcu nema Božje topline, njegove ljubavi, njegove nježnosti, kako možemo mi, koji smo siromašni grešnici, zagrijati srca drugih?«³⁷. To je cjeloživotno putovanje, dok nas Duh Sveti u poniznosti molitve uvjerava u Kristovo

³⁴ Ondje, br. 1.

³⁵ FRANJO, *Homilija na misi s kardinalima* (Rim, 14. ožujka 2013.), u: AAS 105 (2013), 365-366.

³⁶ FRANJO, *Evangelizaciju se provodi u djelo na koljenima*, misa sa sjemeništarcima i novakinjama u Godini vjere [*Homilija za misu sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama*, Rim, 7. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 7.

³⁷ FRANJO, *Poziv vjeroučitelja*, Papa potiče da se ne bojimo izaći iz samih sebe i pođemo ususret drugima [*Obračanje sudionicima Međunarodnog katehetskog kongresa*, Rim, 27. rujna 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelje 29. rujna 2013., CLIII (223), str. 7.

gospodstvo u nama: »Gospodin nas svakoga dana poziva da ga slijedimo s hrabrošću i vjernošću; dao nam je veliki dar kada nas je izabrao za svoje učenike; poziva nas da ga naviještamo s radošću kao Uskrsloga, ali traži od nas da to činimo riječju i svjedočanstvom svoga života, u svakodnevnom životu. Gospodin je jedini Bog našega života i poziva nas da se oslobodimo mnogih idolâ i klanjamo se samo njemu«³⁸.

Papa vidi u molitvi izvor plodnosti poslanja: »Njegovmo kontemplativnu dimenziju, također u vrtlogu najhitnijih i najtežih obaveza. I što vas više misija poziva ići prema egzistencijalnim periferijama, to je vaše srce više sjedinjeno s Kristovim srcem, koje je puno milosrđa i ljubavi«³⁹.

Biti s Isusom oblikuje kontemplativni pogled na povijest, koji zna posvuda vidjeti i slušati prisutnost Duha i, na poseban način, kako prepoznati njegovu prisutnost kako bismo živjeli vrijeme kao Božje vrijeme. Kada nema toga pogleda vjere »život postupno gubi smisao, lice braće potamnjuje i postaje nemoguće u njima otkriti Kristovo lice, povijesni događaji ostaju dvoznačni ako ne i lišeni nade«⁴⁰.

Kontemplacija otvara proročkom stavu. Prorok je čovjek »koji ima pronicav pogled i koji sluša i govori Božje riječi; [...] čovjek triju vremena: obećanja prošlosti, kontemplacije sadašnjosti, hrabrosti da pokaže put prema budućnosti«⁴¹.

³⁸ FRANJO, *Dosljednost između riječi i života*, u Svetom Pavlu Papa poziva odbaciti idole i klanjati se Gospodinu [*Homilija na euharistijskom slavlju u Svetom Pavlu izvan zidina*, Rim, 14. travnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 15.-16. travnja 2013., CLIII (88), p. 8.

³⁹ FRANJO, *Evangelizaciju se provodi u djelo na koljenima*, misa sa sjemeništarcima i novakinjama u Godini vjere [*Homilija za misu sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama*, Rim, 7. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 7.

⁴⁰ KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Naputak *Ponovno krenuti od Krista - obnovljena zauzetost posvećenog života u trećem tisućljeću* (19. svibnja 2002.), br. 25, u: *Ench. Vat.* 21, 372-510.

⁴¹ FRANJO, *Čovjek pronicava pogleda*, jutarnja meditacija u kapeli *Domus Sanctae Marthae* (16 prosinca 2013.), u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 16.-17. prosinca 2013., CLIII (289), str. 7.

Vjernost u učenštvu pokazuje se i potvrđuje iskustvom bratstva, tom teološkom stvarnošću u kojoj smo pozvani podupirati jedni druge u radosnom »da« evanđelju: »Božja je riječ ta koja budi vjeru, koja je hrani i oživljuje. Božja riječ je ta koja dira srca, obraća ih Bogu i njegovoj logici koja je tako različita od naše; Božja je riječ ta koja neprestance obnavlja naše zajednice«⁴².

Papa nas poziva dakle da obnovimo i ispunimo radošću i velikom ljubavlju svoj poziv jer je rast u djelotvornoj ljubavi stalni proces - »on raste, raste i raste«⁴³ - u stalnom razvoju u kojem »da« naše volje Božjoj ujedinjuje volju, razum i osjećaj: »ljubav nije nikada 'završen' i gotov čin; tijekom života ona se preobražava, sazrijeva i upravo tako ostaje vjerna samoj sebi«⁴⁴.

⁴² FRANJO, *Ona privlačnost koja pomaže Crkvi rasti*, susret sa svećenicima, redovnicama i redovnicima u katedrali Svetog Rufina [*Susret s klerom, osobama posvećenog života i članovima pastoralnog vijeća*, Asiz (Perugia), 4. listopada 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelja 6. listopada 2013., CLIII (229), str. 6.

⁴³ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

⁴⁴ BENEDIKT XVI., Enciklika *Deus caritas est* (25. prosinca 2005.), br. 17, u: AAS 98 (2006), 217-252.

**TJEŠITE,
TJEŠITE MOJ NAROD**

*Tješite, tješite moj narod,
govori Bog vaš.
Govorite srcu Jeruzalema.
Izaija 40, 1-2*

Poslušati Božju riječ

7. Jednim osebujnim stilom, kojeg se susreće i kasnije u tekstu (usp. Iz 51, 17; 52, 1: *Probudi se, probudi se!*), proroštva iz drugog dijela Izaijine knjige (Iz 40-55) upućuju poziv u pomoć Izraelu u progonstvu, koji se zatvorio u prazno sjećanje jednog neuspjeha. Povijesni kontekst nedvojbeno pripada dugotrajnom izgnanstvu naroda u Babilonu (587-538 pr. K.), sa svim poniženjem koje to uključuje i osjećajem nemoći naroda da se domogne slobode. Ipak, raspad asirskog carstva pod pritiskom nove sile, Perzije, predvođene zvijezdom u usponu – Kírom, daje naslutiti proroku da bi se moglo dogoditi neočekivano oslobođenje. Tako je i bilo. Prorok, pod Božjim nadahnućem, javno progovara o toj mogućnosti, tumačeći političke i vojne nemire kao djelo koje Bog misteriozno vodi preko Kira. On proglašava da je oslobođenje blizu i da se povratak u zemlju njihovih otaca počinje ostvarivati.

Riječi koje Izaija koristi: *Tješite... govorite srcu*, redovito susrećemo u Starom zavjetu, a posebnu vrijednost imaju u dijalozima ispunjenim nježnošću i ljubavlju. Tako Ruta govori da ju je Boaz *utješio i progovorio njenom srcu* (usp. Rut 2, 13), ili u poznatom Hošeinom tekstu koji naviješta svojoj ženi, Gomer, da će je on primamiti u pustinju i *njenu progovoriti' srcu* (usp. Hoš 2, 16) za novo razdoblje vjernosti. Postoje mnogi drugi paralelni ulomci: poput dijaloga Šekema, sina Hamorova, koji je bio zaljubljen u Dinu (usp. Post 34, 1-5) ili dijaloga Efrajimova levite koji govori konkubini koja ga je napustila (usp. Suci 19, 3).

Taj govor dakle treba promatrati kroz prizmu ljubavi, a ne ohrabrenja. Tako dakle djelo i riječ zajedno, nježni i poticajni, dozivaju nam u pamet snažne afektivne veze Boga »zaručnika« Izraelova. Ta *utjeha* mora biti očitovanje uzajamne pripadnosti, međugra snažne empatije, suosjećajnosti i životne povezanosti. To nisu dakle površne i sladunjave riječi, već izraz milosrđa i duboke brige, zagrljaja koji daje snagu i strpljiva praćenja u ponovnom otkrivanju putova povjerenja.

Nositi Božji zagrljaj

8. »Ljudi danas trebaju riječi, ali iznad svega im je potrebno da mi svjedočimo Gospodinovo milosrđe i nježnost, koji griju srce, koji bude nadu i koji privlače prema dobru. Kolike li radosti nositi drugima Božju utjehu!«⁴⁵.

Papa Franjo povjerava posvećenim muškarcima i ženama ovo poslanje: naći Gospodina koji nas tješi poput majke i tješiti Božji narod.

Iz radosti susreta s Gospodinom i njegova poziva izvire služenje u Crkvi. Ta je misija nositi muškarcima i ženama našega doba Božju utjehu, svjedočiti njegovo milosrđe⁴⁶.

U Isusovim očima *utjeha* je dar Duha Svetoga, *Paraklita*, Tješitelja koji nas tješi u kušnjama i budi nadu koja ne razočarava. Tako kršćanska *utjeha* postaje tješjenje, ohrabrenje, nada. To je djelotvorna prisutnost Duha (usp. *Iv* 14, 16-17), plod Duha. *A plod Duha je ljubav, radost, mir, strpljivost, velikodušnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost* (*Gal* 5, 22).

⁴⁵ FRANJO, *Evangelizaciju se provodi u djelo na koljenima*, misa sa sjemeništarcima i novakinjama u Godini vjere [*Homilija za misu sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama*, Rim, 7. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 7.

⁴⁶ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novcima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

U svijetu u kojem vladaju nepovjerenje, obeshrabrenost, depresija, u kulturi u kojoj su muškarci i žene obavijeni krhkošću i slabošću, individualizmima i osobnim interesima, od nas se traži da unesemo u nj povjerenje u mogućnost istinske sreće, ostvarive nade, koja ne počiva samo na talentima, superiornosti i znanju, već na Bogu. Svima je dana mogućnost da ga susretnu, dovoljno ga je tražiti iskrena srca.

Muškarci i žene našega doba očekuju riječi utjehe, bliskost praštanja i istinsku radost. Pozvani smo svima nositi zagrljaj Boga, koji se priginje s majčinskom nježnošću k nama: posvećenim osobama, tim znakovima punog čovjekoljublja, omogućiteljima i olakšavateljima a ne kontrolorima milosti⁴⁷, prignutima u znaku utjehe.

Nježnost je za nas dobra

9. Kao svjedoci jednog zajedništva koje nadilazi nas same i naša ograničenja, pozvani smo nositi Božji osmijeh. Zajedništvo i bratstvo je prvo i najuvjerljivije evanđelje koje možemo propovijedati. Od nas se traži da naše zajednice učinimo ljudskijima: »Gajiti među sobom prijateljstvo, obiteljski život, uzajamnu ljubav.

Neka samostan ne bude čistilište, već obitelj. Problema ima, i bit će ih, ali baš kao što se čini u obitelji, potrebno je s ljubavlju tražiti rješenje; ne uništiti jedno da bi se riješilo drugo; neka ne bude takmaštva.

Graditi život u zajednici, jer kada je u zajedničkom životu tako, kao u obitelji, upravo je Duh Sveti usred zajednice. [...] I zajednički život uvijek živjeti velikodušno. Zažmiriti na jedno oko, ne hvaliti se, sve podnositi, smijati se od srca. A znak toga je radost«⁴⁸.

⁴⁷ Usp. FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 47.

⁴⁸ FRANJO, *Za klauzuru koju resi veliko čovjekoljublje*, preporuke klarisama u bazilici Svete Klare [*Obraćanje klauzurnim monahinjama*, Asiz (Perugia), 4. listopada 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, nedjelja 6 listopada 2013., CLIII (229), str. 6.

Radost se učvršćuje u iskustvu bratstva, tom teološkom mjestu gdje je svaki od nas odgovoran za vjernost evanđelju i rast svih ostalih. Kada se neko bratstvo hrani istim Isusovim Tijelom i Krvlju, okuplja se oko Sina Božjega da dijeli hod vjere, pod vodstvom Riječi. Ono postaje tako jedno s njim, postaje bratstvo u zajedništvu koje ima iskustvo besplatne ljubavi i u kojem vlada slavljeničko ozračje u slobodi i radosti, postaje bratstvo puno hrabrosti.

»Bratstvo bez radosti je bratstvo koje se gasi. [...] Bratstvo bogato radošću pravi je dar odozgo braći koja ga znaju moliti i koja se znaju međusobno prihvaćati zauzimajući se za bratski život s pouzdanjem u djelovanje Duha«⁴⁹.

U dobu u kojem fragmentarnost ide ruku pod ruku sa sveprisutnim besplodnim individualizmom i kada slabost odnosâ rastače i uništava brigu za čovjeka, pozvani smo očovječiti odnose u zajednici kako bismo potpomogli zajedništvo duhova i srcâ u evanđeoskom smislu, jer »postoji zajedništvo života među onima koji pripadaju Kristu« koje čini od »Crkve, u njenoj dubljoj istini, zajedništvo s Bogom, prisnost s Bogom, zajedništvo ljubavi s Kristom i Ocem u Duhu Svetom, koje se proteže na bratsko zajedništvo«⁵⁰.

Za papu Franju znak bratstva je nježnost, »euharistijska nježnost« jer »nježnost je dobra za nas«. Bratstvo će imati »golemu snagu povezivanja ljudi. [...] Bratstvo, sa svim mogućim razlikama, je iskustvo ljubavi koje nadilazi sve konflikte«⁵¹.

⁴⁹KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Naputak *Bratski život u zajednici*. "Congregavit nos in unum Christi amor" ("Ujedinila nas je zajedno Kristova ljubav") (2. veljače 1994.), br. 28; u: *Ench. Vat.* 14, 345-537.

⁵⁰FRANJO, *Jedna velika obitelj između neba i zemlje grande*, na općoj audijenciji Papa govori o općinstvu svetih [*Opća audijencija*, Rim, 30. listopada 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, četvrtak 31. listopada 2013., CLIII (250), str. 8.

⁵¹ANTONIO SPADARO, "Probudite svijet!". *Razgovor pape Franje s generalnim poglavarima*, u: *La Civiltà Cattolica*, 165 (2014/1), 13.

Blizina i susret

10. Pozvani smo poduzeti jedan izlazak iz nas samih i krenuti putom klanjanja i služenja⁵². »Moramo napraviti taj iskorak k traženju i susretanju! Moramo imati hrabrosti suprotstaviti se toj kulturi koja sve gleda kroz prizmu učinkovitosti i uspjeha, toj kulturi rasipanja. Susretati i prihvaćati sve, solidarnost i bratstvo: to su sastavnice koje našu civilizaciju čine doista ljudskom. Moramo biti *poslužitelji zajedništva i kulture susreta!* Želim da budete gotovo opsjednuti u tome i da to činite bez preuzetnosti⁵³.

»Sablast protiv koje nam se boriti je slika redovničkog života shvaćenog kao utočište i utjeha pred teškim i složenim svijetom⁵⁴. Papa nas potiče »izaći iz gnijezda«⁵⁵ kako bismo upoznali život muškaraca i žena našeg vremena, i predali same sebe Bogu i bližnjemu.

»Radost se rađa iz besplatnosti susreta! [...] A radost susreta s njim i njegovim pozivom ne vodi tome da se zatvaramo, već da se otvorimo; vodi služenju u Crkvi. Sveti je Toma govorio "*bonum est diffusivum sui*". Dobro se širi. I radost se također širi. Ne bojte se pokazati radost što ste odgovorili na Gospodinov poziv, što ste odgovorili na njegovo izabranje ljubavi i što svjedočite njegovo evanđelje u služenju Crkvi. A radost, istinska radost, je zarazna; zarazna... tjera nas naprijed⁵⁶.

⁵² Usp. FRANJO, *Obraćanje sudionicama Plenarnog zasjedanja Međunarodne unije viših redovničkih poglavarica* (Rim, 8. svibnja 2013.), u: AAS 105 (2013), 460-463.

⁵³ FRANJO, *Na raskrižjima putova, biskupima, svećenicima, redovnicima i sjemeništarcima i bogoslovima* Papa povjerava poslanje odgajanja i obrazovanja mladih da budu putujući blagovjesnici [*Homilija na misi s biskupima, svećenicima, redovnicima i sjemeništarcima i bogoslovima u prigodi XXVIII. Svjetskog dana mladih*, Rio de Janeiro, 27. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 29.-30. srpnja 2013., CLIII (173), str. 4.

⁵⁴ ANTONIO SPADARO, "*Probudite svijet!*". *Razgovor pape Franje s generalnim poglavarima*, u: *La Civiltà Cattolica*, 165 (2014/1), 10.

⁵⁵ Usp. *ondje*, 6.

⁵⁶ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6.

Kada vide to zarazno svjedočenje radosti, vedrine, plodnosti, svjedočanstvo nježnosti i ljubavi, ponizne ljubavi, bez umišljenosti, mnogi ljudi osjećaju potrebu da *dođu i vide*⁵⁷.

U više je navrata papa Franjo isticao *put privlačnosti*, zaraznosti, kao put koji pomaže Crkvi rasti, put nove evangelizacije. »Crkva mora biti privlačna. Probudite svijet! Budite svjedoci drugog načina činjenja, djelovanja, življenja! Moguće je živjeti drukčije na ovome svijetu. [...] Od vas očekujem to svjedočenje«⁵⁸.

Povjeravajući nam zadaću da *probudimo svijet*, Papa nas potiče da životima današnjih muškaraca i žena pristupamo u svjetlu dviju pastoralnih kategorijâ koje imaju svoj korijen u novosti evanđelja: te su kategorije *blizina* i *susret*, dva načina na koja se sâm Bog objavljuje u povijesti sve do utjelovljenja.

Na putu za Emaus, poput Isusa s učenicima, prihvaćamo u svakodnevnom druženju radosti i boli ljudi, pružajući im »toplinu srcu«⁵⁹, i s nježnošću brinemo za umorne, slabe, kako bi naše zajedničko ovozemaljsko putovanje imalo u Kristu svjetlo i smisao.

Naš zajedničko putovanje »sazrijeva prema pastoralnom očinstvu, prema pastoralnom majčinstvu, i kada neki svećenik nije otac svojoj zajednici, kada neka časna sestra nije majka svima onima s kojima radi, on odnosno ona postaju žalosni. To je problem. Zbog toga vam kažem: korijen žalosti u pastoralnom životu leži upravo u nedostatku očinstva i

srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

⁵⁷ Usp. FRANJO, *Poniznost i snaga evanđelja*, jutarnja meditacija u kapeli *Domus Sanctae Marthae* (1. listopada 2013.), u: *L'Osservatore Romano*, srijeda 2. listopada 2013., CLIII (225), str. 8.

⁵⁸ ANTONIO SPADARO, "Probudite svijet!". *Razgovor pape Franje s generalnim poglavarima*, u: *La Civiltà Cattolica*, 165 (2014/1), 5.

⁵⁹ Usp. FRANJO, *Za Crkvu koja prati čovjeka kući*, susret s brazilskim biskupima u nadbiskupskoj palači u Rio de Janeiru [*Susret s brazilskim biskupima*, Rio de Janeiro, 27. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 29.-30. srpnja 2013., CLIII (173), str. 6-7.

majčinstva koje ima svoj uzrok u lošem življenju toga posvećenja, koje bi nas naprotiv moralo dovesti do plodnosti«⁶⁰.

Nemir ljubavi

11. Kao žive slike majčinstva i blizine Crkve, idemo ususret onima koji čekaju Riječ utjehe i prigibamo se s majčinskom ljubavlju i očinskim duhom k siromasima i slabima.

Papa nas poziva da *ne privatiziramo ljubav*, već da tragamo s nemirom u srcu: »Tražiti uvijek, bez prestanka, dobro drugoga, ljubljene osobe«⁶¹.

Kriza smisla suvremenog čovjeka te ekonomska i moralna kriza zapadnoga društva i njegovih institucija nisu prolazna pojava vremenâ u kojima živimo već su obris povijesnog trenutak od izvanredne važnosti. Pozvani smo dakle, kao Crkva, izaći van i krenuti prema geografskim, urbanim i egzistencijalnim periferijama – periferijama misterija grijeha, patnje, nepravdi, bijede –, prema skrivenim prostorima duše gdje svaka osoba kuša radost i trpljenje života⁶².

»Živimo i kulturi sukoba, kulturi fragmentarnosti, kulturi odbacivanja [...] Nije vijest kada se nađe tijelo skitnice koji je umro od hladnoće«. Međutim »siromaštvo je teologalna kategorija jer je Sin Božji ponizio samoga sebe, postao je siromašan da nam bude suputnik. [...] Siromašna Crkva za siromašne počinje postojati kada dopre do tijela Kristovu. Ako dopremo do tijela Kristova, počinjemo nešto shvaćati,

⁶⁰ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

⁶¹ FRANJO, *S nemirom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [*Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina*, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

⁶² Usp. FRANJO, *Duhovsko bdjenje s pokretima, novim zajednicama, udrugama i laičkim udruženjima* (Rim, 18. svibnja 2013.), u: AAS 105 (2013), 450-452.

shvaćati što je to zapravo siromaštvo, Gospodinovo siromaštvo«⁶³. Iskusi u vlastitom životu blaženstvo siromašnih znači biti znakom da je tjeskoba samoće i ograničenost pobijedena radošću onoga koji doista živi slobodan u Kristu i naučio je ljubiti.

Za svog pastoralnog pohoda Asizu papa Franjo se zapitao čega se to Crkva treba osloboditi. I odgovorio je: »[Mora se osloboditi] svega onoga što se ne čini za Boga, svakog djela koje nije od Boga; osloboditi se straha da otvori vrata i, bez odgode, poći ususret svima, osobito najsiromašnjima, najpotrebitijima, najudaljenijima. Zacijelo ne zato da se izgubimo u brodolomu svijeta, već zato da hrabro nosimo Kristovo svjetlo, svjetlo Evanđelja, također u tamu, gdje se ne vidi, gdje se može dogoditi da se spotaknemo. Osloboditi se prividne sigurnosti koju pružaju strukture, koje, premda su zasigurno nužne i važne, ne smiju nikada potamniti jedinu istinsku snagu koju nose u sebi: Boga. On je naša snaga!«⁶⁴.

Poput poziva upućenom nama odzvanjaju ove riječi: »ne bojte se novosti koju Duh Sveti izvodi među nama, ne bojmo se obnove struktura. Crkva je slobodna. Nju svojom snagom podupire Duh Sveti. To je ono što nas Isus uči u Evanđelju: trebamo slobodu kako bismo uvijek pronalazili novost evanđelja u našem životu kao i u našim strukturama, potrebna nam je sloboda da izaberemo nove mješine za tu novost«⁶⁵. Pozvani smo biti odvažni, muškarci i žene granice: »Naša vjera nije vjera nastala u laboratoriju, već putujuća vjera, povijesna vjera. Bog se objavio kao povijest, a ne kao kompendij apstraktnih

⁶³ Isto.

⁶⁴ FRANJO, *Za Crkvu lišenu svjetovnosti*, susret sa siromašnima, nezaposlenima i emigrantima za koje skrbi Caritas [*Susret sa siromašnim Caritasovim štitičenicima*, Asiz (Perugia), 4. listopada 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, subota 5. listopada 2013., CLIII (228), str. 7.

⁶⁵ FRANJO, *Obnova bez strahova*, jutarnja meditacija u kapeli *Domus Sanctae Marthae* (6. srpnja 2013.), u: *L'Osservatore Romano*, nedjelja 7. srpnja 2013., CLIII (154), str. 7.

istinâ. [...] Ne možete granicu donijeti kući, već morate živjeti na granici i biti odvažni i smioni«⁶⁶.

Osim izazova blaženstava siromašnih, Papa poziva posjetiti granice misli i kulture, promicati dijalog, također na intelektualnoj razini, kako bismo obrazložili nadu na temelju etičkih i duhovnih kriterijâ, propitkujući se o onom što je dobro. Vjera nikada ne sužava prostor razuma, već ga otvara cjelovitom pogledu na čovjeka i stvarnost i štiti ga od opasnosti da čovjeka svodi na »ljudsku materiju«⁶⁷.

Kultura, koja je neprestano pozvana služiti čovjeku u svim uvjetima, ako je autentična, otvara neistražene putove, otvara vrata nadi, učvršćuju smisao života i štiti opće dobro. Autentični kulturni razvoj »promiče cjeloviti humanizam i kulturu susreta i odnosa: to je kršćanski način promicanja općeg dobra, radost življenja. Tu se stapaju vjera i razum, religijska dimenzija s različitim aspektima ljudske kulture kao što su umjetnost, znanost, rad, literatura«⁶⁸. Autentično kulturno traženje ulazi u doticaj s poviješću i otvara put traženju Božjeg lica.

Mjesta u kojima se znanje produbljuje i prenosi su ujedno mjesta u kojima treba stvarati kulturu blizine, susreta i dijaloga koja ruši brane, otvara vrata, gradi mostove⁶⁹.

⁶⁶ ANTONIO SPADARO, Intervju s papom Franjom, u: *La Civiltà Cattolica*, 164 (2013/III), 474.

⁶⁷ Usp. FRANJO, *Apokalipsa koja se neće dogoditi*, obraćanje akademskom i kulturnom svijetu [*Susret sa svijetom kulture*, Cagliari, 22. rujna 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 23.-24. rujna 2013., CLIII (218), str. 7.

⁶⁸ FRANJO, *Izazov dijaloga i susreta*, političkim čelnicima Brazila [*Susret s političkim vođama Brazila*, Rio de Janeiro, 27. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, 29.-30. srpnja 2013., CLIII (173), str. 4.

⁶⁹ Usp. FRANJO, *Ljudi granice*, Papino obraćanje zajednici Civiltà Cattolica [*Obraćanje Društvu pisaca suradnika lista "La Civiltà Cattolica"*, Rim, 14. lipnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, subota 15. lipnja 2013., CLIII (136), str. 7.

ZA RAZMIŠLJANJE

12. Svijet, kao globalna mreža u kojoj smo svi povezani, gdje nijedna lokalna tradicija ne može svojatati monopol istine, gdje tehnologije utječu na sve, upućuje stalni izazov evanđelju i onome koji je oblikovao svoj život prema evanđelju.

U tom povijesnom procesu papa Franjo, kroz svoje izbore i načine života, gradi živu hermeneutiku dijaloga između Boga i čovjeka. Uvodi nas u stil mudrosti ukorijenjen u evanđelju i u ljudskoj eshatologiji, koji tumači pluralizam, traži ravnotežu, poziva nas da steknemo sposobnost biti odgovorni za promjenu kako bi se istina evanđelja što bolje prenosila, dok se krećemo »u granicama jezika i okolnosti«⁷⁰. Svjesni tih granicâ svaki od nas postaje *nejakima nejak... Svima... sve* (1 Kor 9, 22).

Pozvani smo promicati djelotvornu, ne jednostavno administrativnu, dinamiku kako bismo prigrlili duhovne događaje prisutne u našim zajednicama i u svijetu, gibanja i milost koje Duh Sveti iznjedri u svakoj pojedinoj osobi, promatranoj kao osobi. Pozvani smo zauzimati se zato da razgradimo beživotne modele, predstavljati čovjeka kao osobu koja na sebi nosi biljeg Kristov, koju se nikada ne otkriva do kraja u govoru i djelima. Papa Franjo nas poziva na mudrost čiji je pokazatelj prilagodljiva dosljednost, sposobnost posvećenih osoba da reagiraju u skladu s evanđeljem, da djeluju i biraju u skladu s evanđeljem, ne gubeći se između različitih područjâ života, jezika, odnosâ, čuvajući svijest o odgovornosti, vezama koje nas povezuju, našim ograničenostima, bezbrojnim načinima na koje se život izražava. Misionarsko srce je srce koje je upoznalo radost Kristova spasenja i tu radost dijeli s drugima kao utjehu: »Zna da ono samo mora rasti u razumijevanju evanđelja i razlučivanju putova Duha, i čini ono dobra koje se da učiniti, čak i ako se time izlaže opasnosti da cipele zaprlja blatom s ulice«⁷¹.

⁷⁰ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 45.

⁷¹ *Isto*.

Prihvatimo poticaje koje nam Papa upućuje kako bismo sebe same i svijet promatrali Kristovim očima i nosili zbog toga u sebi stalni nemir.

Pitanja pape Franje

• Želim vam uputiti jednu riječ a ta je riječ »radost«. Gdjegod su posvećene osobe, sjemeništarci i bogoslovi, redovnici i redovnice, mladi, ondje je radost, ondje je uvijek radost! To je radost svježine, to je radost nasljedovanja Isusa; radost koju nam daje Duh Sveti, a ne radost svijeta. Ondje je radost! Ali gdje se rađa radost?⁷²

• Zagledaj se u dubinu svoga srca, pogledaj u dubinu samoga sebe, i zapitaj se: imaš li srce koje želi nešto veliko ili srce uspavano stvarima? Je li ti srce sačuvalo nemir traženja ili si dopustio da ga uguše stvari od kojih je na kraju otvrdnulo? Bog te čeka, on te traži; kako mu odgovaraš? Jesi li svjestan stanja svoje duše? Ili spavaš? Vjeruješ li da te Bog čeka ili je za tebe ta istina samo puste »riječi«?⁷³

• Mi smo žrtve kulture prolaznog. Želim da mislite na ovo: kako mogu biti slobodan, kako se mogu osloboditi te kulture prolaznog?⁷⁴

• To je prije svega zadaća svih odraslih, odgojitelja: davati mladima primjer dosljednosti. Želimo li da nam mladi budu dosljedni? Jesmo li mi dosljedni? U protivnom, Gospodin će nam reći ono što je Božjem narodu govorio o farizejima: »Činite i držite sve što vam kažu,

⁷² FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

⁷³ FRANJO, *S nemirom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [*Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina*, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

⁷⁴ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

ali se ne ravnajte po njihovim djelima!«. Dosljednost i vjerodostojnost!⁷⁵

• Možemo se zapitati: osjećam li u sebi nemir za Bogom, nemir da ga naviještam, nemir da pomažem drugima da ga upoznaju? Ili dopuštam da me privuče ona duhovna svjetovnost koja me tjera sve činiti iz ljubavi prema samom sebi? Mi posvećene osobe mislimo na osobne interese, na djelotvornost naših djelâ, na karijerizam. Dakle, mnogo je stvari na koje možemo misliti... Jesam li se, da tako kažem, »udobno smjestio« u svoj kršćanski život, u svoj svećenički život, u svoj redovnički život, pa i u svoj život u zajednici, ili pak u sebi čuvam snagu nemira za Boga, za njegovu riječ, koja me navodi »izaći van« iz sebe prema drugima?⁷⁶

• Osjećamo li nemir ljubavi? Vjerujemo li u ljubav prema Bogu i prema drugima? Ili smo na to ravnodušni? Ne na apstraktan način, ne samo riječima, već konkretni brat, sestra su ti koje susrećemo, brat i sestra koji su tu pokraj nas! Jesmo li dirnuti njihovim potrebama ili ostajemo zatvoreni u same sebe, u naše zajednice, koje su mnogo put za nas »zajednice u kojima nalazimo udobnost«?⁷⁷

• To je lijep, lijep put ka svetosti! Ne govoriti loše o drugima. »Ali oče, postoje problemi...«. Reci to poglavaru, reci to poglavarici, reci to biskupu, koji ih mogu ispraviti. Nemoj govoriti osobi koja ne može pomoći. To je važno: bratstvo! Ali reci mi, bi li govorio loše o svojoj mami, tati, braći, sestrama? Nikada. A zašto onda to činiš u posvećenom životu, u sjemeništu, u svom svećeničkom životu? Samo ovo: misliti, misliti... Bratstvo! Ta bratska ljubav.⁷⁸

⁷⁵ Isto.

⁷⁶ FRANJO, *S nemirom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [*Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina*, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

⁷⁷ Isto.

⁷⁸ FRANJO, *Vjerodostojni i dosljedni*, Papa Franjo govori o ljepoti posvećenja [*Susret sa sjemeništarcima i bogoslovima, novacima i novakinjama*, Rim, 6. srpnja 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, ponedjeljak-utorak 8.-9. srpnja 2013., CLIII (155), str. 6.

• Podno križa, Marija je i žena boli i istodobno budnog iščekivanja otajstva, većeg od boli i žalosti, koje samo što se nije ostvarilo. Doista se činilo da je sve svršeno; moglo bi se reći da je nestalo svake nade. I ona sama, u tome trenutku, sjećajući se obećanja danih prilikom naviještenja mogla bi reći: nisu se obistinila, prevarena sam. Ali ona to nije rekla. Ona, blažena što povjerova, vidi kako se iz te njezine vjere pomalja nova budućnost i čeka s nadom Božje sutra... Katkad se pitam: znamo li mi čekati taj Božji sutra? Ili želimo to danas? Božje sutra za nju je zora uskrsnog jutra, onoga dana prvog u tjednu. Dobro nam je misliti, u kontemplaciji, na zagrljaj djeteta i njegove majke. Jedina upaljena svjetiljka na Isusovu grobu je nada majke, koja je u onom trenutku nada čitavog ljudskog roda. Pitam i sebe i vas: je li u samostanima još uvijek upaljena ta svjetiljka? Čeka li se u samostanima to Božje sutra?⁷⁹

• Nemir ljubavi uvijek je poticaj da idemo ususret drugome, ne čekajući drugoga da očituje svoju potrebu. Nemir ljubavi nam daje dar pastoralne plodnosti i mi, svaki od nas se mora zapitati: kakva mi je pastoralna plodnost, je li moj apostolat plodan?⁸⁰

• Autentična vjera uvijek uključuje duboku želju za mijenjanjem svijeta. Evo pitanja koje si moramo postaviti: imamo li i mi velike vizije i poletnost? Jesmo li i mi odvažni? Sanjamo li velike stvari? Izjeda li nas revnost (usp. Ps 69, 10)? Ili smo pak mediokriteti i zadovoljavamo se našim apostolskim planovima »stvorenim u laboratoriju«⁸¹

⁷⁹ FRANJO, *Oni koji znaju čekati*, monahinjama kamaldoležankama Papa pokazuje Mariju kao uzor nade [Slavlje Večernje sa zajednicom benediktinskih monahinja kamaldoležanki, Rim, 21. studenog 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, subota 23. studenog 2013., CLIII (269), str. 7.

⁸⁰ FRANJO, *S nemirom u srcu*, od sudionikâ kapitula Reda svetog Augustina Papa uvijek traži da traže Boga i druge [Homilija uz početak generalnog kapitula Reda svetog Augustina, Rim, 28. kolovoza 2013.], u: *L'Osservatore Romano*, petak 30. kolovoza 2013., CLIII (197), str. 8.

⁸¹ FRANJO, *Društvo nemirnih*, u crkvi Gesù Papa slavi misu zahvalnicu za kanonizaciju Pietra Favrea [Homilija na misi u crkvi Gesù na spomendan

Zdravo, Majko radosti

13. *Raduj se, milosti puna* (usp. *Lk 1, 28*), »Anđelov pozdrav Mariji je poziv na radost, na duboku radost, naviješta završetak žalosti [...] To je pozdrav koji označava početak evanđelja, Radosne vijesti«⁸².

Uz Mariju radost se širi: Sin kojeg nosi u krilu je Bog radosti, radosti koja se širi, koja daje milinu srcu. Marija širom otvara vrata svog srca i hrli Elizabeti.

»Radosna u ispunjavanju svoje želje, osjetljiva u svojoj dužnosti, brižna u svojoj radosti, hrli u gorje. Gdje će, ako ne u gorske visine, tako ljubazno poći ona koja je već bila puna Boga?«⁸³.

Ona je *pohitila* (*Lk 1, 39*) da donese svijetu radosni navještaj, da donese svima nezadrživu radost koju prima u svoje krilo: Isusa Gospodina. *Hita*: tu nije samo riječ o brzini kojom se Marija dala na put. To govori o njezinoj marljivosti, brižnoj pažnji kojom kreće na put, njezinu oduševljenju.

Evo službenice Gospodnje (*Lk 1, 38*). Službenica Gospodnja *hita* da postane službenicom ljudi.

U Mariji čitava Crkva kroči zajedno: u ljubavi onoga koji ide onima koji su krhki i slabi; u nadi onoga koji zna da će biti praćen na tome putu i u vjeri onoga koji ima posebni dar koji mora dijeliti s drugima. U Mariji svaki od nas, nošen vjetrom Duha Svetoga, živi vlastiti poziv, a taj je poziv ići drugima!

Presvetog imena Isusova, 3. siječnja 2014.], u: *L'Osservatore Romano*, subota 4. siječnja 2014., CLIV (02), str. 7.

⁸² BENEDIKT XVI, *Ona tiha snaga koja pobjeđuje boku silâ*, Papino razmišljanje tijekom opće audijencije u dvorani Pavla VI. [*Opća audijencija*, Rim, 19. prosinca 2012.], u: *L'Osservatore Romano*, četvrtak 20. prosinca 2012., CLII (292), str. 8.

⁸³ AMBROZIJE, *Expositio Evangelii secundum Lucam*, II, 19: CCL 14, str. 39.

*Zvijezdo nove evangelizacije,
pomogni nam da budemo svijetli svjedoci zajedništva,
služenja, gorljive i velikodušne vjere,
pravde i ljubavi prema siromašnima,
da radost evanđelja
dopre nakraj zemlje
i svojim svijetlom obasja i periferije svijeta.
Majko živog evanđelja,
izvore radosti za malene,
moli za nas.
Amen. Aleluja!⁸⁴*

Rim, 2. veljače 2014.

Blagdan Prikazanja Gospodinova

Kardinal João Braz de Aviz

Pročelnik

José Rodríguez Carballo, O.F.M.

Nadbiskup tajnik

⁸⁴ FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangeli gaudium* (24. studenog 2013.), LEV, Vatikan 2013, br. 288.

KAZALO

<i>Draga braćo i sestre,</i>	3
VESELITE SE, KLIČITE, RADUJTE SE	5
Poslušati Božju riječ	5
Ovo je ljepota posvećenja	8
Vaš poziv	9
Pronađeni, zahvaćeni, preobraženi	12
Radost vjernoga »da«	16
TJEŠITE, TJEŠITE MOJ NAROD	20
Poslušati Božju riječ	20
Nositi Božji zagrljaj	21
Nježnost je za nas dobra	22
Blizina i susret	24
Nemir ljubavi	26
ZA RAZMIŠLJANJE	29
Pitanja pape Franje	30
Zdravo, Majko radosti	33